

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slegom rastu male stvari, a nesloga sve pokrvari“ Nar. Posl.

Predplata s poštarinom stoji 2 for., a seljako samo 1 for. za cijelu godinu. Razmjerno 1 for., a seljako 50 novč. za pol godinu. Izvan Carovine više poštarina. Odlje se naj-lie najmanje 8 seljakah to su volji, da im list šaljeno svim ukupno pod jednim zavojem i imenom, datat čemo za 70 novč. na godinu svakomu. Novot se šalju kroz postarsku Naznačnici. Ime, prezimo i najbližu Poštu valja jasno označiti. Komu List nedodje za vrijeme, neka to javi odpravniku u otvorenu pismu, za koje se neplaća nikakva poštarina, napisav izvan Reklamacija. Tko List rina i drži, ako je pošten, ga i plaća.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREDNIČTVO I ODPRAVNIČTVO

nalaze se

Tipografa Figli di C. Agati, via della Zonta, N. 7.

Pisma se šalju platjenu poštarinu. Vjesti, dopisi i drugi spisi stampaju se il u cijelosti il u izvradku, nalma prama svojoj vrijednosti i smieru oroga lista. Neplaćani se dopisi noutporebljavu. Osobna napadajnja i čisto sukromne stvari nenalaze mjesta u ovom Listu. Priobčena se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoji 100 novč., a svaki redak surise 6 novčakah; il u slučaju opetovanja po što se pogodno oglašnik i odpravnitvo. Dopisi se noračavaju. Ured opetovanja i odpravnitvo, ostia izvanrednih slučajevah, nedopisuju, nego putem svojo Jzistnice.

Poziv na Predplatu.

Godina 1878. bit će „Našoj Slogi“ deseta, a našoj neslogi i nemaru bila zadnja! Želili smo ovaj list stampati svakoga tjedna, ali je za sada nemoguće. Tekom godine možda i do toga dođemo.

Odlučili smo u podlistku stampati hrvatske narodne pjesme iz Istre, kojih nam poslaše mnogi prijatelji; a druge ćemo pobrati iz knjigah, u kojih su već stampane. Ufamo se, da će nam još koji prijatelj i rodoljub priposlati pjesamah, poslovičah, zagonetkah i pripovijestih onako vjerno, i u onom dijalektu, u kojem jih je čuo.

To ćemo sve onda izdavati u snopićih i za malu cijenu, da bude svatko mogao složeno imati.

Preporučamo svim rodoljubom, da nam dopisuju iz svojih krajevah po istini sve, što misle da je vrijedno. Stampat ćemo cijelo ili medju različitim vjesti, kako bude priliježije. Molimo, da se dopisi pišu na polovicu linije.

Predplata s poštarinom za cijelu godinu stoji samo 2 f., a za seljake samo 1 f. Za pol godine polovicu. Izvan Carevine za poštarinu više.

Ali ako se nađe barem osam seljakah pod jednom poštom, i voljni su pod jednim zavojem i imenom dobivati list, onda pušćamo za 70 novč. na godinu svakomu. Poštu, ime i pridjev valja jasno naznačiti. Ako tko nedobiva lista na dobu, neka se potuži u pismu nezapečaćenom i izvana napiše uz Adresu „Reklamacija“. Za takovo pismo neplaća se poštarina.

Novce netreba pošiljati u zapečaćenu listu, jer je predrago, nego se uzme postarska naputnica (Vaglia

postale, Postanweisung), po kojoj je cijenije, a i mjesta ima na njoj dosta, da se napiše ime, vrijeme za koje se plaća, i što se drugo želi.

Tko nam prvoga broja nevrati, držat ćemo ga za predbrojnika.

Nego ovdje nam je opomenuti sve one p. n. predbrojnika, koji nam još nisu platili lanjske il dodar predlanjske predplate, da to što prije učine, da pak nebude neprilikah ni nam ni njim!

Uredništvo „Naše Sloge“

Tipografa Figli di C. Amati, via della Zonta N. 7 u Trstu.

NEKA SE ČUJE!

Radosnim srecem hvatamo se pera i papira, da oznamimo čitaocem redak primjer izglednoga domoljublja.

Jedan gospodin iz novogradskoga kotara, koj neće da mu se imena znade, dao je poslati na ovo uredništvo 44 f. 10 novč. za 63 „Naše Sloge“, koje da budu dieljene po svih županijah obćine Materije, Podgrada i Jelsanah. Neznamo mu imena, ali naslućivamo, da je to ona ista pošlena duša, koja se o narodnu stvar nikada ogrešila nije, nego je za napredak puka uvijek prva bila; da je to ona ista uzdanica ruka, u koju se svaka sirota sigurno i nevolji uzala!

Dopis, kojim nam je to priobčeno, govori, da je učinjeno zato, jer ovaj list ide ravnim putem, negledajuć nikoga u obraz, nego iznašajuć na viljele il dobre i zle stvari, te učuć puk, kojim putem treba poći, da se bude il bolje živilo, i da naš jezik i narod dodje do pravicah, koje ga idu po božjih il ljudskih zakonih. Ovim darom da će biti

prilika osobito onim, za koje već nije škola, da čuju i nauče se stogod; napokon, da će još više „Sloga“ koristiti, kad bude donasla vjesti i poslovanje gospodarskoga društva za volovski kotar, koje se žliboze radi neočekivanih dogodinjah, još nije moglo ustanoviti.

Nebismo radi previše govoriti, ali nam je ipak dužnost spomenuti, da nas je taj dar neizmjerno obradovao.

Uvijek rastućii broj čitateljah ovoga lista svjedoči, da smo pogodili pravi put, a toga ćemo se i nadalje držati. Da je sve na našu, „Sloga“ bi il holja bila; a ovako nam je barem srce mirno, da činimo sve, što možemo.

Slava il neznani dohrotvore! Kada se tvoga imena nesmije spomenuti, neka Ti barem za plemeniti dar znade svaki, pred koga ovaj naš list dodje. Naši protivnici svake ruke neka trepeću; hrvatska se je duša osvjestila. Sjeme, koje posijamo, mora ploda donesti, kad ga rose tako plemenitih srdcah zaljevaju!

Neka se čuje, da naša stvar napreduje!

DOPISI.

Volosko, 21. Decembra 1878.

Posljedni vaš dopis od ovuda reć bi, da nije po volji našoj gospodi, koje se tiče; hvataju se obienih frazah, veleć da nije istina što „Naša Sloga“ piše, ali da to dokazu niti jim na um nepada.

Mi se tomu medjutim ni nećudimo: Kao u svih malenih mjestih, tako i kod nas, ljudi nisu naućni, da se njihove stvari na javu iznašaju, pa oni zato, kada tkogod što napiše, il negledaju toliko na ono što piše, već samo pitaju, tko piše? — Uz to podmeću dopis sad ovomu sad onomu, a više od jed-

noga zato il poprieko gledaju, paće odmah svojim neprijateljem proglaše. — Nu mi se sasvim tim, dok budemo mogli istinu pisati, nećemo bojati ničijih ostrih pogledah; mi ćemo „Našoj Slogi“ i nadalje javljati sve, što bude znaemnitijega u ovom prijaznom il važnom gradiću, nebili, il usljed toga, već jednom il kod nas stvari na bolje krenule.

Tako nam je drago, što već prvi naš dopis nije, čini se, promocijo cilja. Gospoda zastupnici sjelili su se, da su već tri godine prošle, odkad su u zastupstvo odabrani, pa ako hoće da i nadalje u njem sjede, moraju da čekaju, dok puk opet svoju reće.

Tko je imao prilike više sa spomenulom gospodom obćiti, mogao je opaziti, kako se svakom prilikom tuže, koji je nezahvalan posao biti obćinskim zastupnikom, a gosp. načelnik reće čak jednom, da će i u oporuci (testamentu) ostaviti, da mu nijedan sin nikada nesmije načelnicke časti na Voloskom primiti.

Ali medjutim ipak svi (sa načelnikom dakako na čelu) to tobože teško breme tako laliko nose, da ni neopaze, kad jim vreme dodje, da ga za sebe sbace, a onoga, tko jih toga sjeti, još il svojim neprijateljem smatraju.

Vidi se dakle iz toga, da našoj gospodi nemanjka niti potrebita diplomatska žica; oni misle, da se treba uvijek tužiti na čast koju obnašaju, samo da se tko drugi za njom ne pomani. Volosćani pak, videć da nekoje to toliko veseli, dobre duše kako jesu, neće jim učiniti (barem nekajim od njih) onako kako su Lovrancei svojim, već će, po svojoj prilici, ostaviti dosadanjega načelnika i nadalje na njegovoj stolici, a mi se iz više razlogah nećemo tomu ni protiviti, nu jeli će il sarjetnici ostati, oni koji il dosada, nebi znali pravo reći.

PODLISTAK.

HRVATSKE NARODNE PJESME

što se pjevaju

PO ISTRI I KVARNERSKIM OTOCIH.

III.

Miloš i Fatima.

(Iz Promontura).

Prosi Miloš Fatimu divojku,
Prosi Miloš neda mu je majka,
Neda mu je ni otac ni majka,
Sama hoće Fatima divojka,
Kad je neda ni otac ni majka
I govori Fatima divojka:
„Aj Milošu tvrda viro moja!
Kad me neda ni otac ni majka,
Prosi višo moju posestrinu.
Viša ti je il lipša od mena:
U nje oči kano u gavrana,

Ruke bilo kano u pisara.“

Voć je mladil Miloš govorila:

„Aj Fatima draga dušo moja!

Da je ona zlatom omirena

I crljenoni svilom okičena,
Nebi monu sreću omilila

Kano si ti Fatima divojko!“

Malo vrime toga postajalo

Malo vrime ni nedilja danak,

Prosi Miloš mladu posestrinu.

To se čudo do daleka čulo,

Sve do dvora Fatime divojke.

Fatima je majki govorila:

„Aj milice, mila majko moja!

Daj ti meni ključu sandukove

Da otvaram skrinje orijove,

Da izbirem šarane marama,

Čim darujem moju posestrinu.“

I uzimlje ključu sandukove

I otvara skrinje orijove.

Ne izbire šarane marama,

Neg izbire od svile konopa. —

Prid dvorom joj zelen borje rosa,

Zelen borje, zelena naranča,

Ondi se je sagubila mlada:

Ni od rane ni bolesti teške,

Neg za mladim Milošem junakom.

Onud gređu svaća Miloševa.

Med sobom se svaća pomijala:

„Čij to grebak od nova sagradjen

Blizu dvora Fatime divojke?“

Iz gore im zvirje progovara,

Jedno zvirje košutica mala:

„Boga vami svaćo Miloševa!

To je grebak Fatime divojke,

Koja se je jutros sagubila,

Ni od rane ni bolesti teške

Neg za mladim Milošem junakom.“

Kad se svaća nazad povratila,

Sva se svaća zemljom posipala,

Posestrima drobnom mažuranom,

Mlad Milošu groznim suzicama.

Još je mladil Miloš govorila:

„Aj Fatima draga dušo moja!

Proklet bla, ko te je rodila,

Da te nije u sriću puštila!

Neg da te je zemljom sarania

Crnom zemljom il stinom studenom!

Koš. sb.

IV.

Sirota divojka.

(Iz Promontura).

Cvili, plače sirota divojka,

Pokraj puta žutu kosu gladi.

Onud prodje care gospodine

I hōžju joj pomoć nazivaše:

„Bog pomozil sirotu divojko!

Što ti cviliš ka ti je navolju?“

„Novolja je meni cvilovati.

Imala sam brajna jedinoga:

Danas mi je dovel godin dana

Da mi iša junak na vojnicu,

Da mu neznam smrti ni življenja.

Imala sam sele Mandelinu,

Uzela mi cara gospodina,

Danas mi je tri godine dana

Da je nisam čula ni vidila.“

Kad je care rići razumila,

Ou je lovi za desnicu ruku,

Ter je mećo za se na konjika,

Ter je gonil bitom dvoru svomu.

Kad je došla u careve dvore,

Car je sida gđino il sam sida,

Ona jide gđi il care jide,

Ona pija gđi il care pije.

To se Mandi vrlo na ža dato.

Care gređe bili lov loviti,

Da on vidi što će činit Mandi.

Mandalina slugam govorila:

„Boga vami vrime sluge moje!

I vi ote u srid gora crna,

Naložite dva ognja žestoka

Suprotiva žarkomu sunašu,

Da bi mladaj lice izgorelo,

Nebi li se care omrazila.“

Da iskreno kažemo, kad bi spomenuta gospoda savjetnici svoj program promijenili t. j. onu svoju „Tako će biti dok budemo mi živi“, zapustili, pa više se obazirali na duh vremena, jezik i narodnost ovih krajeva, mi bi prvi bili, koji bi jim svoj glas dali; — nu dok budu oni kod staroga ostali i u zastupstvu nikakove opozicije trpili, već sami predlagali i zaključivali, nam će svaki drugi miliji biti, makar i nebio brodo-vlastnik, i uvijek ćemo plakati za onim dragocijenim vremenom, koje oni gube sijeđeć svoj samosilni program.

Tako mislimo mi, kojim nije do osobah, već do stvari.

iz Montrilja.

Čudno vam se hoće viditi, kako da je iz Montrilja (Montreo) toliko predbrojnikah; nu bilo bi jih i više, nego nije čim, slaba su ljeta; od svih strana jih grabe, tako da brizan puk komaj kakav novčić dobije za sol. Ako Bog bolje dade, drugo ljeto će jih više biti.

O vaznu počeo je naš vredni upravitelj župe školu držati, i to bez ikakvih klupah, kamenje i daske gori, i bez ikakvih drugih sredstvih. Početkom se puku smješno vidilo, jer nisu imali pojma o školi, a djeca nekoja su veselo dohadjala i marljivo se učila, to se razumi bez ikakvih knjigah. Morao jim je s olovkom na papir pisati. Poslje su počela djeca su ugledjem po kamenju pisati i tako su se uvezbala dobro čitati, da jih već u erkvi upotrebljava za pjevanje iz knjigah. — Drugi roditelji ovo su vidili, pak sada svi splošno pošiljaju, da jih je već broj do 30. — Čast biskupiji koja je upravitelja podupirala. Sad su dobili klupe i druge potrebne stvari, i tako se s Božjom pomoću liepo djeca odgojavaju u strahu Božjem, i u drugih dobrih naukah; jer toliko vremena bez redovnika morao je puk zapušćen biti, a sad hvala Bogu, kako da se je prekrstilo. Preporuča vam se mnogočastni gospodine Uredničke ako bi mogli pomoći s kakvimi dobrimi knjigami s pomoću kojega vašega gospodina za narodnu stvar. Biti će vam hvala od puka, a od Boga plaća! (Drago nam je. Priskribit će se stogod. Ured.)

Ivan i Marko

razgovaraju se o porezih.

II.

Marko. Kad je tomu tako, Ivane, onda se svejedno moraju plaćati porezi, bio naš car vrlo bogat, ili da skoro ničesa neima.

Ivan. Dakako! Jer drugo je ono,

što cesar ima svoga oseboga, a drugo što ima cesarstvo i tih država. Cesar može biti bogat kao Gavan, a kraljestvo siromašno. Opeto kraljestvo može biti bogato i jako, a cesar malo svoga imati.

Marko. O sada to meni ide u tikvu! Ta evo naš stari župan Luka siromah je, a vendar je naša obćina bogata. A tamo naši susjedi su siromašan komun, a bome njihov poglavar konja jaše.

Ivan. Što misliš Marko, da su naši stariji pametnije gospodarili i da nije biojeval bilo, bili mi danas poreze plaćali?

Marko. Ma, Bog te dao, valjda bi, al teško, da ovako velike.

Ivan. Pravo imaš; i ja tako mislim. Ali ako su nam prvaiji ljudi zapustili zla, to imamo i dobra od njih.

Marko. Kako neimamo! Ter govore stari ljudi, da se je ova naša cesta na tluku učinila sva, koliko je duga. A bome nam je liepa korist od nje, jer da nje nije, morali bismo novu graditi, ili po Bog znaj kakovih putnah i kolovozinah prebjati sebe i blago.

Ivan. Zivio Marko! nisi ti luda glava!

Marko. Ma, Bog te vidio, što uvijek vidi i čuje, ono mora znati; a da su me nekada u škole dali, znao bih i više. Ali hajdmo dalje razgovorom, pak mi kazuj Ivane još stogod o porezih.

Ivan. Hoću Marko, poslušaj! Vidis nekada su sami kralji od svoga trošili; zašto kad bi koju zemlju oteli, najbolje komade bi sebi zadržali i tako se bogatili.

Marko. Lahko jim je bilo trošiti, kad je pripovjedao moj pokojni djed, da je nekada sve gospošinam bilo u rukah; ti što je puk ni znao za cesara, a danas će ti milost učiniti, pak ćeš i objedovat s njime. Ta govore, da je pisano u novicah, da su oni iz Bosne s cesarom bili na obedu, kao ja i ti.

Ivan. Istina je Marko; kraljevi su prva vremena imali stroška skoro samo za vojsku; drugo su gospoštije priskrbijivale po kmetih.

Marko. Jesu, jesu, neka jih Bog sudi. Govore stari ljudi da nikad nisi bio siguran, da nećeš okrvavljenom donesti, kad si pošao u grad.

Ivan. Pak su se, brate Marko, kraljevi zakopali u nevolju, da nisu više pomagale ni sume, ni polja, ni fabrike, što bi jih imali.

Marko. Pak kako su se onda pomogli?

Ivan. Onda bi sakupili gospodu u sabore, pak jih molili da jim dobrovoljno daju pomoći.

Marko. A otkuda bi gospoda to dobili, što bi gospodinu kralju darovali?

Ivan. Gospoda bi opeta ono sve, koliko je trebalo, porazrezali među se,

pak svaki na svojih kmetijah sabrao toliko.

Marko. To je bilo ludo! Zasto bi se kralj moljacao, kad svih jednako brani. Mogao je ravno pitati porez i od gospoštine i od kmeta, pak mirna Bosna.

Ivan. Čekaj, Marko brate, nije bilo posve ludo! Jer da su kraljevi mogli odmah ravno pobirati poreze, oni bi se bili izoholili i možda trošili u što netreba. Tako su gospoda branila, dok se je puk pridigao; a kad se je puk pridigao, sada svi skupa po deputatih ili zastupnieh odlučujemo, koliko ćemo poreza dati.

Marko. Ala Ivane nemoj tako! Kako vraga mi odlučujemo! Ta da je na mojn, ja nebi dao poreza, nego koliko treba, da se drže sudovi i škole i da se ceste popravljaju.

Ivan. Čekaj Marko, ali nisu sami tezaci u saborih. Tamo je i vojnikah i drugih ljudi, koji hoće da se mnogo vojske drži, jer da susjedi na nas reze; tamo je velikih trgovacah, koji hoće, da se željeznice zidaju; i za to sve treba mnogo novca. A imaš li ti Marko kakovoga dugaa od tvojih pokojnih?

Marko. Imam brate. Pokojni otac, Bog mu se duši smiluj, bio se je zadužio, da kupi veliki dolac. Ja hvala Bogu uživam, pak treba da i dug plati; a i da neuzivam ništa, platio bih svejedno, da ga nijedan u grobu nebudu.

Ivan. Ti si Marko pravi sin. Malo čudo, da se govori: Nepada iver daveko od stabla. A vidiš tako ti je isto i za državne dugove. Prvuju su se zadužili za vojske, za željeznice, za pristanišća na moru, pak valja da i mi plaćamo interese na one dugove, a to sve ide od poreza.

Marko. Brate Ivane, kad je tomu tako, da mi plaćamo, onda ja mislim, da bi nam oblasti mogle hrvatski pisati, da razumimo, što se događa. Kad su naši krajevci dobri, neka je i našemu jeziku čast!

Ivan. Pravo imaš Marko! Na jeziku mi je bila da ti ju rećem. Ali mi smo, brate moj, sami krivi, da nam po našu nepišu. Kada ti dodje kakov spis, pošalji ga nazad, ako nije hrvatski pisan, pak ćeš vidit da će poć drugačije.

Marko. A da ja pošaljem spis na-trag, pak da oni to ugledaju, nego da meni prodaja dodje. Kako onda?

Ivan. Onda bismo se tužili tia na samoga cesara!

Marko. Što biš se tužio, kad govore, da svaki sud sudi na cesarevo ime!

Ivan. Istina je, da sudi na cesarevo ime, ali nesmije nam talijanski pisati na njegovo ime. Jer se je cesar zakleo, da je zakon, neka svaki svojim jezikom slobodno progovara, i da ga se neć, u školah, i da ga rabi po oblastih.

Pogled po svietu.

U Trstu 15. siećnja 1879.

Poslie božicnih praznikah danas se opet otvara bečki parlament. Prvi će mu posao biti, da mlati praznu slamu, to jest, da opet vieća o berlinskom ugovoru mira, koji se neća ni promieniti ni preinačiti, nego uz dogovor i ostalih supodpisanih velevlastih, il pa uza zveket sabaljah i gruvanje topovah.

Govorilo se, da će se Auerspergovu ministarstvo pokrpali i opet ostati na kormilu vlade; a sad je stalno, da će na svaki način da odstupi. Čuje se, da će ga nastupiti ministarstvo činovnikah. I to, jedno što će rok poslanstva sadašnjim zastupnikom do koji mjesec izteći, pak nerabi, da im se za to malo vrijeme ugadja izborom nove vlade iz njihove sredine, kad nisu s ovom zadovoljni; a drugo što je stvar kao gotova, da će u novi parlament doći i naša braća Česi, koji su stvo puti izjavili, da s ovim ministarstvom neće i nemogu ugovarati; pa u tom slučaju kao da su najprikladniji ministri činovnici, koji moraju slušati, što im se zapovjedi. Jer nije samo Čehah, nego želja i najviših krugovah, da se kraljevina Česka s državom pomiri. A kad jednom to bude, onda će se ministarstvo opet izabrati iz sredine parlamenta, koji će onda, ako Bog da, biti preporodjen novimi izbori.

Sad se radi u Beču o uredjenju Bosne i Heregovine, pak se veli, da one dvie pokrajine neće spadati ni pod Austriju ni pod Ugarsku, nego pod skupno ministarstvo. Nam to nije pravo, al ipak volimo, da je i tako, nego da jih Niemci ili Magjari dobe neposredno u svoje ruke, koje neznaju nego bićem mahati, gdje se god namjere na tužna slavenska pleća. Pa zbilja i tomu mora konac doći, ako će vladajuća kuća, da osigura svoju budućnost na iztoku.

Dne 24. dođućeg Aprila bit će uprav dvadeset i pet godina, što se ozenio nj. veličanstvo naš Cesar. Za tu se prigodu u svoj carevini pripravljaju obćine i gradovi, da njih. veličanstvom po starodavnom običaju izjave što svećanje svoju radost na doživljeloj dvadeset i petoj godišnjici njihova braka. Kad promislimo, da mi u svoj kolikoj državi neimamo nijednoga prijatelja, do jedine Carve obitelji: onda se već unapred veselimo prigodi, kojom će joj i naš narod, gdje ga god ima, opet zasvjedočiti svoju nepomičnu vjernost i ođanost.

Franceska se republika od godine do godine sve to bolje krepeća i jači. Prošlih danah bili su tamo izbori senatorah i tih starešinah, u nas bi se reklo, članovah gospodske kuće, pak

Kad je mladaj lišće dogrijalo.
Ona vadi štito iz nidarja.
Pa ga meće po obam obrazim.
Na to veli mladaj Mandalina:
„Bog te vidi sirote divojko
Ko ti dade štito majke moje?“
„Mnči tute sele Mandalina!
Kad je naša umirala majka
Skupa smo si ruvo razdijele.
Tobe došla kruna biserova,
A mene je štito mile majke.“
„Selo moja prokleta mi bila
Što se nisi prija pukuzala?“
„Selo moja prokleta mi bila
Što me nisi prija ugledala?“
Koš. sb.

V.

Majka svituje Maru.

(Iz Promentura).

Kad je majka Maru oženila,
Majka se je vrlo žalovala.
Al jo Miru majci govorila:
„Nežali se mila majko moja,
Ti si mene dobrim ljudim dala:
Sekru momu kano ocu momu,
Sekrvici kano miloj majci,

Djovarićim kano i prstankom
A zavieam kano i sestricam.
Svi mi majko godni i ugodni,
Nego nije moj mladajni vojno.
Kad mi majko u pobodo dođeš,
Donesi mi ugodno darove:
Sekru momu šikano košuljo,
Sekrvici suknuju škrlatanu,
A djeverim konjo osedlane,
Zaovieam šarano mramro,
Vojnu momu od zlata jabuku,
Da bi njemu srcem povenula.
U Martinji veliko su noći,
Noć velika i studeno vrime,
Sa mnom spava, obrnut se noć;
U Ivanji valiki su dani,
Dan veliki i žestoko sunce,
Sa mnom grede, besiditi neć.“
Al jo majka Mari govorila:
„Ala Maro ludo dite moje!
Kada budeš mišala ležanke
Podanj meći trnje malmaziño,
A pada se svilu i lumbaka.“
I tako je učinila Maru.
Kad jo iša noću noćovati
Svojoj se je ljubi obrnu
I svojoj je ljubi govorila:
„Ajmo meni vrnna ljubi moja
Težki su mi trnji malmaziñi!“

I lovi je rukom oko vrata
I ljubi je u oba obraza. —

Koš. sb.

VI.

Marko nahodi sestru.

(Iz Promentura).

Kuno Marko staru svoju majku,
De mu nije porodila selo.
„Nekun mene drago dite moje,
Lipn sam ti porodila sele;
Malu su je zarobili Turci
U kolivci u srobrnoj zivci,
U košulji od rensa tankoga,
U modrini pana visokoga,
U postolina crnoga kamufa.
Ti se ženi kuda tobi drago,
Neženi se u Robljine grade,
Da neuzmeš selo za ljubovu.“
Na to Marko haje i nehaje,
Već govori miloj majki svojoj:
„Aj milice mila majko moja!
Obasa sam tursko i kaursko,
Bin jesam gdi iztiće sunce,
Gdi ističe i kamo zapada,
Nisam naša na moj mod divojke,
Nego jeduu u Robljini gradu,
Po imenu Robljiniću mladu;

Visoka je kano i jelvica,
Oči ima kano i murvica,
Njima gloda kano sirotica,
Draga mi je kano i sestrica.“
On se ženi u Robljine grade,
Vodi ljubi dvora bijelomu.
Kad su došli u srid gore crne,
Na svaću je godina padala,
A na Marka krvava rosica;
Kad su došli dvoru bijelomu,
Oni gredu večer večerati.
Kad su išli večer večerati,
Sve su jim se sviće pogasilo,
Stolu im se nego polomilo.
Kad su išli noću noćovati,
Meće ljubi ruke u nidarja,
Tot' mu ljubi zmija na srdajcu.
Marko grede majki na tuženje:
„Aj milice mila majko moja
Nećas mi se čudno stvari kažu:
Ljubi mi je zmija na srdajcu.“
„Ala Marko moje dite drago!
Ti upitaj mladu ljubi svoju
Obasa je roda al plemena.“
I pita jo Kraljoviću Marko:
„Boga tibi mlada ljubi moja!
Hoćeš li mi pravo povidati
Čijega si roda al plemena?“
„Neznam jedna, čijega sam roda,

su bili većinom izabrani sami republikanci, dočim su dosad većinom sjedili u onom visokom vieću pristase bivših francuskih carskih i kraljevskih kućah. U Francuskoj carska il kraljevska vladavina neznači drugo, nego vjekoviti prevrat i nemir; zato se tomu događaju mora naveseliti svaki pravi prijatelj onog darovitog i plemenitog naroda. Samo nebi radi, da republikanci ikad pomisle, da se mogu neodgovorno igrati narodnim svetinjama, kao što su vjera i kršćansko odgajanje djetce; jer bi tim postupkom narad opet onamo doveli, kamo ga je obično dovadjala neumjernost dosadanjih francuskih republikah, naime do novu nezadovoljstva i novih nesrećah.

U Njemačkoj sa stabla slobode pada grana po granu. Bismark još nesmi, da ukine njemački parlament, ali hoće da mu tako uztegne slobodu, da se u njem neće smjeti govoriti, nego što bude vladi po volji. Na taj način misli Bismark odoljeti prevratnoj u Njemačkoj strani. Ali tim neće nego pospješiti preteći mu prolom. Stopram ako ga doživi i preživi, hoće mu biti u horu, da se domislija uspješnijoj vladavini.

Iz iztoka dolaze čudne viesti. Jedne kažu, da se med Ruskom i Engleskom snuje nekak ugovor, po kom bi Engleskoj bile sasvim razvezane ruke u Maloj Aziji, u Ruskoj u europskoj Turskoj. Druge pako pričaju o nekakvom novom ugovoru mira med Ruskom i Turskom. Bilo kako mu drago, Turskoj mora da je opet pod petami vruee, jer se najzad odvazila, da Crnoj Gori i Grčkoj kraljevini zadovolji glede dosudjenih im medjah i stečevinah po propisu berlinskog ugovora. Ali gdje može, Turska uvijek mrevari i kolje. Tako se dogodilo i u Makedoniji, gdje da je u krvi zagusila bugarski ustanak. Nu mi smo tvrdo osvjedočeni, da će stopram na proljeće viditi, kako se je ružno u računju prevarila. U Afganistanu polag engleskih novinah nemože Englezom da lide bolje. Mi se mudamo, da još nije dospjela u Europu zadnja viest iz onih dalekih stranah.

Prošlih je danah nj. svetost papa Lav XIII. raspolao okružno pismo im sve nadbiskupe i biskupe katoličanske crkve, u kojemu im razglaba prevratna načela, koja prete pogibelju sadašnjemu redu na svietu. Al u isto doba izjavljuje, da se ta načela nemogu izkoreniti drugakom, nego zajedničkim nastojanjim crkve i države. Zato zakliče vlade i vladare, neka povrate crkvi njezina prava i njezin božanstveni ugled medju narodi, ako će da uspješno promiče njihovo duševno i tjelesno blagostanje. To je pismo ganulo sva srca

u cijelom svietu, a mnogi vladari da su papi pisali, zahvalivši mu na toli uzvišenoj porabi njegove ugledne rieči.

Franina i Jurina.

Fr. Kad sam ono nekidan bil na pute z Trsta doma, sam govoriš s čovekom, kega ni pedeset letdoma bilo.

Ju. A kade, jo pak bil toliko vremena?

Fr. A tano negde dole va Amerikah, baš va Buzadžeroh.

Ju. Otkuda je tu čovek?

Fr. A ni s duga ne, sused nam je.

Ju. Ča je morabit Vološak al Lovrauo?

Fr. Aj ni, nego pravo Rečan. Kako mladit od 19 let so je ukreal za Ameriku, a sada so je povratil starčim, da još jedan put vidi domovinu i rodbinu.

Ju. To mu je, Frane, bome na čast; nđ koliko jih je, ki bi tako s duga posile toliko let doma prišli?

Fr. Imaš, Juro, pravo, baš mu čast.

Ju. Pak ča poveda, dragi ti?

Fr. E kad him ti svo povedel ča smo skupia govorili od Nabržini dole do Reki; tegu bi bile pune tri „Sloga“ kako niš; nego ča ti smno reč ča mi so je naj lapaš videlo.

Ju. Da čujem!

Fr. Naj prvo on, jo estal pravi Rečan, knkovi su bill svi Rečani pred pedeset let.

Ju. Na priliku?

Fr. A rekai je da on ni al Taljani, ni Nemci ni Majar, nego da njihov materinski jeziki je hrvatski, kega je najpraj govoril. A znaj da poteše od jednog od prvih familij rođkih.

Ju. Bog ga živi, pošteni dušu!

Fr. A drugo ča mi jo rekai je to, da se tamo va Amerikah ljudi čude, knko nas drugih Majari i Nemci i Taljani na konopca vode, kadugod jim je drago.

Ju. Je tako Frane, još još to nam i brajicu stavit, ako se neopametimo. Si čul trebe da jedan poštar va Ungarije ni tel novac prijet, ča su nam ljudi toli poslat, zač da Sloga nesmo va Ungariju.

Fr. Ta je još lapaš! E! znaš ča ti je Jurino, svaki se brani kako more, doklo mu koristi,

Ju. Ja, doklo mu koristi! Ma mi smo jim jur zapreli i još čemo, ako hog da!

Bosansko Odslanstvo.

Obećali smo napisati, kako primiše u Zagrebu poslanstvo iz Bosne, koje je bilo pokloniti se cesaru i kralju. „Obzor“ od 24. prosinca 1878. tako je liepo opisao svečanost, da bi grehota ništa odstrici. Evo čitajte cieti članak, u kom čete čuti i govor našega zemljaka gosp. Milčevića iz otoka Krka:

„Jačor progladno dični naši gosti iz Bosne stošta po Zagrebu; u jutro pokloniše so Nj.

prezv. bana Mažuraniću, hršanu Filipoviću i uzoritomu g. kardinalu Mihaloviću, na objed bješe pozvani k uzoritom g. kardinalu. U večer priredi akademičko družtvo „Hrvatski Dom“ u slavu deputacije komora kod „cara austrijskoga“. Zabdava bila je prelopa i minula je ko časak, akoprom je trajala od 8 sati do polnoći. Uz prilican broj članovah „Hrv. Doma“ (većina je rad svetakah oisutna) skupila se tu kita najpomnijega građanstva, da so razveseli u družtvi s braćom iz Bosne; napose spominjemo: M. Prozovića, Ivana Kukuljovića, velikog župana Magledića, odsječajnoga savjetnika Stojanovića, zast. Polnegovića i dra. Vrbančića, gradsko većnika Senoi i Benkovića, gimn. direktora Brađašku, sveuč. profesora dra. Markovića, Ivekovića, Plivorića, tajnika zem. vlade Jos. Eug. Tomića, prof. Lohmajera, Klaića, Smičiklisa, podžupana Mažuranića itd.

Oko 7 sati započeo prava zabava. Prvi uze rieč J. E. Tomić te nazva braći iz Bosne srdačno dobro došli u glavnomu gradu Hrvatske (burno živio!)

Na to progovori predsjednik „Hrv. Doma“ Milčević:

„Elo novo sreće, čto, nu novo, al dā zaboravljena hraca medju nami. Hrvatska nar. pjesma zove Bosnu ponosnom, a starije Milovane pred ste je godinah, obilazaci kotare i pjevajući staru slavu hrvatsku, zapjevao: veseli so Bosnu zemlju ravna, koja ne si na glasno odnava! I doista Bosna je i ponosna i slavna. Tu so rodiše slavni junaci, tu so pjevaju najkrasniji hrvatski narodni pjesme, tu so najkrasnija jezika hrvatski govori. Neogodna vremenom otuđili su bratn od brata, al blizu je vrijeme, kada čemo moći reći s pjesnikom: „u koln so svi Hrvati staro države...“ Na Savi i Uni noma više karauln ni stržarahn; slavan junak Filipović srusi karaulu i dojue vam gg. bosanska iza 400 godinah prvi pozdrav hrvatski! Jedna nam hrca u žilavni hije, jedno nam srce u grudima kuca, jedninu jezikom progovaramo, mi smo jedni, mi smo svi Hrvati! Koga Hrvat osobito miluje, zove ga pohrntinom; i vas mi gospodo iz Bosne zovemo najmilijom braćom svojom, to vam kličemo: sretno nam došli i sretnije nam pošli!“

Fra. Jakov Duić zahvali so najsrdačnije na liepom dočeku, voleč: toga nikada zaboraviti nećemo, živila braća Hrvati!

Tada zapjevaoš pjevnici „Hrv. Doma“: „Liepa naš domovina“ i „Glasna jasua“.

Presvj. g. Kukuljović reče: Izn 400 godinah jadt i novlje svanu i nam ljepši dan. Bilo je vrijeme, kad se je naš narod, ma i jedan po jeziku, al različit po vjeri, kiao medju sobom, dočim jo naš njim gospodovao i ovdje i ondje tudjinac. Zadaća je naša, da izvidimo staro rano, da zavilda u cijelom narodu sloga. Dao hog da nas više tudjin neprevlada, da Bosna nepožali, što ju je srca sblizila braći hrvatskoj. Neka živi Nj. Veličanstvo naš car i kralj, koji je izvršio staru našu želju, zavez Bosnu ponosni (živio!)

Na to nazdravi g. Tomić Mustaj begu Fazlpašiću, kano vodi deputacije bosanske (burno živio!)

G. Šonca reče: Sastasmo so ovdjo razni ljudi, u crnom kaputu, pod fesom i čalmom. Vi ste u Bosni svakog stranca nazivali Švabom, a mi smo svakog pod fesom ili čalmom nazivali Turčinom. Podjeste u strani sviet i najdoste nas Švabe — ali u daljem svietu nisto razumjeli onih drugih Švabah, kao ni mi onih drugih Turakah. Kod vas kaže sinčić

majci i otcu: otče! majko! — pa tako i mi kažemo. Kad ženu svoju milujete, kažete joj: mila ženo! pa uprav tako i mi velimo. Jedninu jezikom govorimo, jedno smo milieko sisali — jedan smo narod. Vase srca kuca istim njerilom, kao i naša srca. Kušalo se, da se jabuka na kruški ucepi, a kruška na jabuci, al neda narav; nedopustimo ni mi toga, ta boli i radosti svoje istim jezikom izražavamo. Mi se (ko klanjo krstu ili proroku, pamtimu, da nam imi biti svim svato ono slovo, kojim nam je majka progovorila. Ovdje vidimo, da nismo ni Osmanlije ni Švabe, već smo jedni po običajih i jeziku. Vjera nas nesmeta, složni bit čemo jaki. U to ime Bog pomozi!“

Mahmed beg Kapatavović uze valiko klicanje prisutnih i reče: Braćo moja! Kada so vraćamo od Nj. Veličanstva, gdje bijasmo ljubazno primljeni, prešav Dravu, očutisimo već po zraku, da smo u svojoj domovini! (urnebesno pjeskanje i klicanje živio!) Naša je želja, da učeni vasi ljudi poprave, što smo dosad pogriješili. Jedan smo narod, a uzlajno se u svietlu kruzn, da ča nas za uvijek međusobno svezati pod zakriljem slavnoja habshurčkoga doma. Zato nazdravljaj Nj. Velič. Franji Josipu, Njegoroj prejasnoj obitelji i Njegovomu carskomu sinu. Živili! (Urnebesni živili!)

Zast. Polnegović: Bilo je doba, ali davno, što smo znali, da smo jedan narod, sretni i slobodni.

Crna nas kob razdiele, brat nepozna više brata, jednomu je i drugomu pod tudjinom uopako. Vi ste spali pod Osmanlije i s nama je gospodovao tudjin, ali vi ste uza sve to kao pravi junaci znali sačuvati svoj jezik i svoja prava. Vi begovi sačuvavste čistu staru hrvatsku kri, niste pustili, da se tudja kri smieša s vašom; vam se na licu pozna ponos, iz očiju vam siva junacstvo — to očutisimo, dok vam bijasmo protivnici. Vašoj uztrajnosti se divimo, a imamo i razloga. Nedopustimo nikomu, da bacn medju nas klipove. Budimo hrabri i jedini, pak čemo svakomu neprijatelju odoljeti. Krasno reče gospodin Kapatavović: bog, da ju prešav Dravu očutio dah svoje domovine: mi smo vasa braća, a vi naša. Bio je kralj, koji pokaza svojoj djeci jednu slonu, te ju sloni, a snopić šiba nije mogno sloniti, rekav: oro, ako budeto složni, bit čete jaki, a razčepane svak će vas lako uništiti. Vi častni begovi morate sačuvati stari svoj ponos i sviet slobode, a pod jedninu imenom hrvatskim! (Živio!)

Fra. Grge Martić nazdravi baronu Filipoviću, osloboditelju Bosne, a na to nadoveza g. Tomić nazdravicu prisutnomu Jusuf-begu Filipoviću, kano rođaku hrvatskih Filipovića (burno živio!)

Rioku živahnost i povladjivanje izazvalo je humoristični govor g. prof. Klaića, koji je rekao: Bila je liepa zadruga od petero braće. Živili su u slogi, al u uje uljeza zao duh, te so razdvoje. Jedan volji: šta će mi Hrvat bez kruha, ja sam bogat Slavonac; drugi reče i ja sam Dalmatinec, moje je more široko, a Bosnjak reče: e pak kad svi tako hoće, i ja sam Bosnjak. Ovakvo razdieljeni poštenie se Slavonac prižen se Ungariji, Dalmatinec Italiji, a Bosnjak Turčiji. Sada, Beč se tresse, Pešta se muti, Carigrad se smućuje — a zašto? jer so se Hrvati opametili! Braća su uvidila, da tako nemože više dalje ići, uridila su, da su Hrvati. Ovom prigodom moram se sjetiti muža, koji je u Bosni utirao tomu pute i kad nije bilo lako raditi, a to je fra Grge Martić, opjevani pjesnik hrvatski; on nek nam živi! (burno povladjivanje).

Čijega sam roda ni plemena. Neg sam bila u turskom divanu Gdi busnja (?) bile turkinjice: Da ja jesam mlada zarobljena U kotivci u srebrnoj zivci, U košnjli od reša tankoga, U modrini pana visokoga, U postolim kamufa crnoga. Da sam čerca samosida Luke, Da sam selo Kraljevića Marka, Da mu inadež na desnom rameu. „Moli Boga mila selo moja, Molmo Boga i Mariju divu, Da ti nisam lišće obljudia, Da so nije hrca pomisala.“ Marko grede majki na pofalt: „Aj milice mila majko moja! Da bi tobi na probire bilo, Bil' volila čercu rođjenicu, Al po dvoru nevu odmicicu.“ „Da bi majki na probiro bilo, Volila bi čercu od srdajca, Neg po dvoru nevu izminicu. Sinu bih so neve dobarila, Al čerice nikad nikolice.“ Veli Marko mitoj majki svojoj: Evo tobi mila majko moja, Evo tobi čerc: od srdajca!

Koš. sb.

VII. Zla svokrva.
(Iz Pronantura).

Dva su brajua umiljeno resla I med njima selo Mandalina. Prose im je na dvoje na troje, Još je braća nikom nedavaje. Prosi im je Vuin u primorje; Braća su je njemu obećala. „Mandalina naša mila selo Udaj nam se doli u spridmorje Za Vuina bogom pobratima. Hoćemo te pooditi često: U godini svaki misec dana, U misecu, svaku nediljicu.“ Svršilo se devet godin dana, Jedan drugom brajno govorila: „Boga tobi moj mijali brajue Kad smo selo za Vuina dali, Mi smo joj se tvrdo obećali, Da čemo je pooditi često: U godini svaki misec dana, U misecu, svaku nediljicu. Oro nam je devet godin dana, Da je nismo pooditi brajue.“ I sedlaju dva najbolja konja, Oni jašu doli u spridmorje, Kad su došli dvoru Vuinovu,

Prid dvorom tu zelen borje resa, Pod njim sidi Vuinova majka. I božju joj pomoć nazivaše: „Bog pomozli Vuinova majko.“ „Zdravljte bog daj dvi delije mlade!“ „Da gdi ti je Vuin dobar junak?“ „Iša mi je bili lov loviti, Da mi neća za nedilju doći.“ „Da gdi mu je ljubi Mandalina?“ „Gori mu je u svitlim kamaram, Šnavk šije, grozne suze roni. Kad ju braća za Vuina dali, Jesu joj se tvrdo obećali, Da je oće pooditi često: U godini svaki misec dana, U misecu svaku nediljicu. A ovo je devet godin dana, Da je nisu čuli ni vidili.“ Kad to čuje mlada Mandalina, Teše doli niz bile dvorove, Veže konje gdi i Vuin veže, I vodi jih u svitlo kamare, I sida jih gdi i Vuin sida I ona jih i ljubi i grli, Od mila jim sida na kolina I meče jim ruke u nidarja. Malo vrime toga postajalo, Grede doma Vuin dobar junak: „Aj milice mila majko moja!“

Gdi je meni ljubi Mandalina?“ „Gori ti je u svitlim kamaram, Gori ti je, da bi oslipila. Njoj su došle dvi delije mlade, Dvi delije znano i neznaue I neznane, nikad nevrijene. I ona jih i ljubi i grli, Od mila im sida na kolina I meče im ruke u nidarja.“ Kad to čuje Vuin dobar junak, I on grede u svitlo kamare I on vadi nože iz pasa Ter jih meče braći u grljajca. Kad to vidi mlada Mandalina, Vadi braći nože iz grljajca Ter jih meče sobi u srdajca. Kad to vidi Vuin dobar junak: „Noćin' toga mlada Mandalino!“ Al se mlada sama sagubila. Pak joj vadi nože iz srdajca I meče jih sobi u grljajca: „Aj milice mila majko moja! Sad mi prosto po dvoru šćavaj. Da mi nije od Boga grljeto I od ljudi velike sramoto I tobi bi glavu ofatila.“

Koš. sb. (Drugi put dalje).

Prof. dr. Marković: Gospodo bosanski! Nečudite se, što vas zovem gospodom; u momu rodom kraju u svatovih zove brat brata gospodom. Ja mislim, da i danas mi ovdje slavimo svatove, gdje Bošnjak uzimlje Hrvat. Jedni su i drugi junaci. Zagreba nije nigda tuđa sila osvojila, ni onda, kad je Ugarska stjenjala pod tudjim jarmom. A vi ste i nedavno pokazali, kakvi ste junaci. Braća smo u boli i tuzi, braća ćemo biti i u sretnijoj budućnosti, a tada ćemo slaviti pravo svatove i nazivati se gospodom!

G. Tonić nazdravi dičnom unuku Small age Cengića (burno povladjivanje).

G. Dane Gruber nazdravi Salom efendiji znpustniku bosanskih izraeličanah (živio!)

Zast. Folnegović nazdravi kano zastupnik hrvatski Jozi Marušiću kano zastupnik bosanskom (živio!)

G. Kl. Božić reče: Ja sam prije deset, godinah, prvi Hrvat u Bosni počeo sijati sjeme, kojega plodove danas žanjemo, akoprem su tada bila takva vremena, da je bila u pogibjelji glava na ramanima. A u tom poslu našao sam ljudi u Bosni, koji su me razumjeli, i od kojih su ovo prisutni beg Kapetanović veteran fra. Origo Martić, a od mladih tadašnjih prijateljah fra. Jakov Duić, koji prvi prijateljski pozdravi cesarsku vojsku u Zonici. Oni noka nam žive i rado za slogu bosanskih i hrvatskih Hrvatah. (Živili!)

Beg Kapetanović: Više putah se je spomenula riječ o Bosni i Hercegovini, ali to je i naravno. Kad se reče Kukuljović, Mrazović, Cengić, Kapetanović — vidi se, da ta imena jednako zvone, mi znamo, da smo jedan narod; Bosna i Hrvatska nemogu se više razdvojiti. Sastasmo se ovdje u noći, ali to je za nas veliki dan, mi se upoznasmo, da smo braća. (Burno živio!)

G. Mitlić: Eto riedke sročie, to se ovdje sastasmo Hrvati iz svih krajevah; eto tu su zastupnici Bosno ponosno, eto nam tu i zastupnici hrvatske narodne stranke i hrvatske opozicija, pa se čituno ovdje sretno, svi jednako čituno, sve nas uzdimo misao hrvatska, Ja nazdravljam vama tih triju zastupstvala, a pominemo gg. Mrazoviću, Folnegoviću i Fastpašiću, nazdravljam jedinstvu hrvatskom (živio!)

Na to nazdravi G. Šeoua u ime grada Zagreba nacelniku grada Sarajeva Mustaj-legu Fazliću (živio!)

Krasna ova zabava potrajala je do ponoći. Krasno i oduševljeno govore zanimaljivo su hrvatske pjesme. Ovako ugodno večeri riedko proživismo u Zagrebu. Na koncu zabrali se predsjednik „Hrv. Dom“ Mitlić gg. koja su počastila tu zabavu svojom prisutnošću, a nposna gg. Mrazoviću Kukuljoviću, Folnegoviću, Šeou, Klaiću, Tomiću i Borošić, koji su često usređili „Hrv. Dom“ svojim posjetom. O ponući ostaviše dični naši bosanski gosti dvoranu, praveći burnim povladjivanjem i klicanijem.

Neuká Nauka.

Kako ćeš u stakleničah (stiašah) odstraniti surleč? Staklenica, koje se dugo vromona nisu upotrebljavale, to su zaprašene, imaju često neugodan vonj, koj se mora odstraniti. Najlaglje ćeš ga odstraniti, napunivši li takove staklenice razbiljenim i stučnim drvenim ugljevljem i vodom, to jih zatim drmaš i neko vreme ostaviš ugljevlje u nutra.

Mitnu ćeš vodu očistiti, ako u nju staviš kocaļa (alauna). Jednom žličicom kocaļeva praška možeš očistiti 10—12 litarah vode.

Različite viesti.

Opomena. Molimo gospodu dopisnike, da se strpe: Nemožemo svega na jedanput štampati.

Promjene u tršćansko-koparskoj škupiji. Č. g. Rajmund Jelusić je imenovan župn. uprav. u Tinjanu. Župo: Sv. Jakova u Trstu i tinjanska u raspisanu do 20 Febbruara t. g.

Promjene u porečko-puljskoj škupiji. Č. g. Mussalin Franjo, župn. pom. u Plominu, je imenovan župn. upr. u Predubcu. — Č. g. Saveri Ivan, biskupov kapelan i kancelista je poslan za duh. pom. u Pulj. — Č. g. Malusi Boruado, žup. pom. u Vodnjanu ide u istoj službi u Rovinj. — Č. g. Rismondo Olive, koralni vikar i duh. pom. u Poreču, je imenovan bisk. kapel. i kancelista. — Č. g. Rosić Ivan, duh. pom. u sv. Lovreču ide u Poreč kano koralni vik i duh. pom. Č. g. Struškoj Grgur, župn. uprav. u Rovinjskom selu dobio mirovinu za 3 mjes. — Č. g. Knstole Josip, žup. npr. u Novomgradu je

imenovan kapt. pom. u Barbanu. — Č. g. Bevilacqua Angejo, svodenik vidinske biskupije, služiti će kano zadržani duh. pom. u Sv. Lovreču. — Č. g. Korenika Karlo je zapustio biskupiju.

Biskupska kurija Porečko-puljska počela je štampati „Folium dioecesanum“, koj će izlaziti svakog mjeseca na 16 stranah. Prvomu je broju ovaj sadržaj: Uvod, pismo biskupovo na svećenstvo; o životu svetog Eufrazija; starinska statistika puljske biskupije; i razne viesti uz jedan pjesmu.

Novaci za god. 1879. Zakon od 31 decembra 1878. naredjuje, da se ovo godine ima unovačiti za kopnu vojsku i na more 54,541 momak, a u dopunbenu rezervu 5,454 momka. Dakle po prilici od svakih 620 svih ljudi jedan.

Pišu nam sa Krasa, da je naš zemljak, mnogobitni gosp. Ivan Grubiša, bivši zemljski zastupnik na porečkom saboru i župnik u Korkavcih u Istri, a sad novonovonovani župnik kod sv. Križa u tršćanskoj Okolici, dne 27. pr. mjeseca, kad se preselio na ono svoje novo mjesto, bio veoma srdačno dočekan od onih župljanah. Župan i odličiji iz zupa da su mu došli nasprotu daleko od mjesta, a kad je prispio u župu, da su pucali muzari i zvonovi u staru zvonili. Pomolivši se u župnoj crkvi, da je stupio u župni stan praćen i pozdravljan od naroda sa najudusorljivijim „živio“, a pred stinom da se onda razvrstila župna mladož te izpravala lipu kitu najkrasnijih slovenskih pjesamah. Mi čestitajmo njemu na onako dobru i poštemu puku, a puku na vriednu i rovnú pastiru, kišeno od srca i župniku i župljanom: Živili zajedno na mnogaj hta u svetoj tršćanskoj kćhavi!

Sjajal sveučilištni ples dati će slušatelj zabregačkih velikih školah dne 3. febrara ove godine. Čist dobitak odlučio je zakladl (fondu) za uboga dečonika gimnazija u Gospiću. Tko može pomoći onu sirotend, noka pomogne.

Kako si sam! škoda i armotni činimo. Pod tim naslovom donesao je „Slov. Narod“ od 5. o. mj. uvodan članak, gdje podučuje naše ljude, da u svojem jeziku govora, a no da brblja njomački i talijanski u svojih kućah sa svojom djecom. Žalibože mnogo je takvih naših ljudi!

Matice hrvatska u Zagrebu, društvo za štampanje poučnih i zabavnih knjigah, napreduje da je ljopota čuti. Ovo godine (1878) dohila je 800 novih članovah. Još do konca ovoga mjeseca može se svaki upisati za lanjsku godinu, pak će za 3 for. dobiti knjige, koje će u knjižarah stojiti 7 for. 56 št; još bog ako jih bude!

Hrvatsko arkeološkičko društvo (prije društvo za povjestnicu i starine Jugoslavonah) u Zagrebu poslalo nam je list za upisivanje članovah. Pomagajući članovi plaćaju 2 for., na godinu. Koji bi se istarski rodoljubi želio začlaniti, proporučamo, da so nam javi. A koji so nemože začlaniti, noka barem piše i oznani, ako znao za kakovu starinu (oružje, napis itd) u svom zavičaju.

Trgovčki viestnik zovo se list, koj (svakoga mjeseca?) izdaje trgovačko društvo „Merkur“ u Zagrebu. Stoji na god. 3 for. Predplata so prima i na 1/2 godinu, a šalje so knjižari Lav. Hartmanu u Zagreb. Uredjenje uredjenj kući svako čludno nastoji svojo posno, pak cijelo gospodarenje ido brže i bolje od ruke. Tako i u Hrvatih, bogu hvata, podjeljuje se djelo, to svaki diel društva ljudskoga i piše novine o svojoj stvari; pravici piše „Mjesedički“; ekonomu „gospodarški list“, ljecnici „lječnički“ viestnik; popovi „katolički list“ itd.

† Franjo Gregorić, župnik u Tinjanu, preminuo je dne 30. proš. decembra u 72. god. svoga vjeka. Pokojnik rodio se u S. Jerneju na Kranjskoj dne 2. Sept. 1807. bio je rođen dne 21. Sept. 1835. Prva služba mu bila u Lindaru, pak u Tinjanu i u Trstu, a god. 1846 bio imenovan plovanom u Tinjanu, gdje je dakle puno 32 godine vjerno pasao bogom mu izručeno stado. Bio je župnik kako treba Crkvene poslove uvijek je gorljivo obavljao, u crkvi je i prominio od nglo smrti. Ljubio je svoje ovce, i ovce pastira. Dokaz tomu vriedanstveni sporod. Poživao u miru!

† Ferdo Livičić-Wieser, stari rodoljub i skladatelj pjesamah hrvatskih, umro je dne 9. t. mj. u Samoboru. Bijaše mu 80 godinah. Slavna mu uspomena.

Antun Jakić, koga smo smrt oznanili u posljednjem broju, zapustio je sav svoj imotak dobrotvornim srtmah; 20,000 for. akademiji u Zagrebu; 2000 matice hrvatskoj; 4000 za jedan stipendij na sveučilištu; 1000 for. za stipendij na trg. školi; pak nešto za unapredjenje konjarstva itd. Kipar Rendić ima izraditi njegov kip, koj će biti postavljen u muzeji; a matice ima štampati pokojnikova Spominjanja.

Urednik zadarskoga „Nar. Lista“ g. Juraj Biankini tužen je od državnoga odvjetnika Ljubljanskoga radi govora, što ga je govorio na Bleiweisovoj svečanosti.

Odvjetnikah III advokatah ima u Trstu pedeset i sedam, a po Istri 27 i to: u Labinu 1; u Buljah 2; u Koprju 3; u Cresu 3; Vodnjanu 1; u Lošinju 1; u Motorunu 1; u Poreču 2; u Pazinu 3; u Pulji 3; u Rovinju 3; u Krku 1; na Voloskom 2. — Budući da mi nemarimo za se, zato nijedan od tih advokatah ne piše hrvatski u svojoj poslovnici.

Obzor piše, da su za Bosnu receptisi, naputnice, tovarni listovi i ostalo, pisani mađjarski, za Hercegovinu talijanski. Dapače je, da su tako i javni napisis pisani. Sve kao kod nas! Nadalje veli: „I poslovji rešavaju se tako, da će se lahko obistiniti, što je jednom pisala „Naša Sloga“, da će se za jedan dukat pravaditi sedam godinah. Iz Jajca dohili smo pred mjesec danah pritužbu radi nepojmive sporosti i konfuzije u rešavanju javnih pritužbah, ali ju nepriobismo, unadajući se; bit će skoro bolje, mi sada dobivamo glase iz Bišća, gdje so ljudi od zla boga tužo na nikakovu upravu. U onoj tužbi iz Jajca nalazimo ovu karakteristik: Tužbi so komandantu, ovaj to šilja kadiji, kadija te šilje kajmakanu, kajmakan opet komandantu, a ovaj ti zatvori u lice vrata. Komentara ne treba.“

Zala starost. „Piše Soča“, da u Bišću u Bosni živo starac od 135 godinah. Ino mu je Kara Alija Pavanović. Još je tako jak, da do 40 okah (100 ₰) žita u mlin nosi. Još proti Napoleonu Prvomu da so je borio. Dobro je!

Pregled tršćanskoga tržišća.

dne 9. Januara 1879.

	OP	DO
	for. int.	for. int.
Vesak primorski i ugarski za 100 kg	129	132
Kafa Portici	129	132
S. Damirgo	110	110
Rilo polj. vrst	60	85
Cukar američki	33	35
tučani	30	32
Crtejo trava buhala (Grisantomo)	200	210
Naranče skrlnjice	2	4
Karubio puljsko	11	12
lovanjsko	8	—
dalmatinsko	17	—
Smokro Kalamata	15	26
poljsko	3	4
Limon skrlnjice	3	4
Dalinski list monale putj. za 100 kg	85	87
Lešnjaci	23	37
Slijve	8	7
Pšenica ruska	10	10
ugarska	9	10
galačka	—	—
Kukuruz (turkijski) ruski	6	6
ugarski	6	7
Raž	6	7
Jošan	0	8
Zob ugarska	0	30
arbanaska	—	—
Pasulj (žakol), polag vrsti	9	11
robo	—	—
Bol	12	14
Leća	14	15
Oriz talijanski	14	15
lugički (kijijski)	15	16
Vana bosanska	117	121
morejska	100	111
arbanaska	—	—
Istarska	52	92
Dasko koruško jelovino	44	75
slajorsko	12	14
Grado	12	14
bukovico	42	48
Ulja (slij), miješ vrsti	50	57
napoljo	—	—
solnjice vrsti	40	—
dalmatinsko	15	16
istarsko	16	—
Kameno ulje u bariljah	16	—
u kasetah	16	—
Kožo strojeno naško	107	131
suho volovo naško	70	101
dalm., ist. i bos.	81	91
Janjčie naško	81	91
dalmatinsko	3	7
kožo	—	—
vruceno silno	38	65
suho	50	60
zečje za 110 komadiah, u strobu	25	27
Bakalar	28	31
Sardeli i baril	15	24
Vitriol modri	20	21
zeloni	5	6
Maslo	76	91
Loj dalmatinski i naški	42	48
Salo	44	50
Mast (salo raztopjeno)	41	43
Slanina	44	43
Rakija otolitar (100 litarah)	—	—
Oravčić istarski	—	—
Raj uski	9	—
istarski	8	7
Lisće od javerke	15	16
Vinsko strogino (Gripula)	31	46
splih	32	—
Mod	14	16
Lumber (jabučice od javor)	7	7
Pakal brazi od 100 kg	17	25
Cenjo (strano)	17	25
Katram dalmat.	17	25

Ték Novacah polag Borse u Trstu od 1—13. Januara 1879.

Dne	Caribah (centih)	Napoloni	Liro ster.	Prid srebr. (legio)	D.O.	Caribah (centih)	Napoloni	Liro ster.	Prid srebr. (legio)
1	—	—	—	—	9	5.53	9.33	11.72	100
2	5.50	9.35	11.76	100	10	5.53	9.33	11.72	100
3	5.55	9.34	11.75	100	11	5.52	9.34	11.72	100
4	5.53	9.33	11.73	100	12	—	—	—	—
5	—	—	—	—	13	5.52	9.35	—	—
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	5.53	9.34	11.72	100	—	—	—	—	—
8	5.54	9.34	11.72	100	—	—	—	—	—

LISTNICA.

Platiše pradbroybu za minulu godinu 1878: p. n. gg. Matić J. kr. gimn. ravn. u Senju; Lupetina Ant. župnik u Draguču; Batašić J. župnik u Glini; Nar. Čitaonica u Jnski; Nar. Čitaonica u Makarskoj. P. n. gg. Vujhan Ivan u Ketini; Sbor dubovno mladeži u Zagrebu; Samostan Oo. Franjevaca na Trstau; Zorović Dunel u Nerzinah. Dobro! — P. n. g. Turati N. bogoslovcu u Zadru. Namireno do konca tek. god.

OGLASI.

Grlema bol, kašalj, hreputavica, promuklost, nazob, zadavica, rora, zapala ustiuh itd.

NADARENII Prendinievih Sladkisaah (PASTIGLIE PRENDINI)

Što jih otovi P. Prendini lučbar i ljekarnik u Trstu.

Veoma pomazu učiteljom, propredjednikom itd. Prebdjenih kašljah noših, naravno jutarnje hreputavice i grlekih zapalah nastaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkisaah.

Opazka. Valja so paziti od varalica, koji je panastojaju. Zato valja uvijek pitati Prendini-eva sladkisaah (Pastiglie Prendini) to gladiati, da bude sa omotku kuzijice (skatuto) moj podpis. Svaki komad tih sladkisaah ima utisnuto na jednoj strani Pastiglie a na drugoj Prendini.

Glema 30 novč. kutijeli zajedno sa naputkom.

Prodaju se u Prendini-ovoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste). — A izvan Trsta dohijaju so: na Hiteci kod Prodana ljekarnika i kod Joehala i Pavličica mlodjara; — u Gorici kod Zanetti-a, Pontoni-a, Kerpana i Kirnera; — u Pulji kod Wassermann ljekar. i Schrinorra mlodjara; — u Matom Lozinju kod Vitaul-a; — u Pazinu kod Liena; — u Zadru kod Boričića i Berottini-a; — u Šibeniku kod Berra i Mistrura; — u Splicetu kod Volpi-a; — u Korčuli kod Zovetti-a; — u Makarskoj kod Poljani-a i u svih boljih ljekarnah iliti Specijerijah. 37

OPOMENA.

Oglasa M. Babića o stikah ostoboditeljah Bosne i Hercegovine ne štampamo više; pače imamo temeljita razloga nikomu ga već nepreporučiti.

UREDNIČTVO.

